

Nieuwsbegrip Extra

Met enige regelmaat ontwikkelt Nieuwsbegrip in opdracht van bedrijven of maatschappelijke organisaties een speciale themales. Bedrijven die ons vragen om zulke lessen te ontwikkelen, doen dit vaak in het kader van 'maatschappelijk verantwoord ondernemen'. Ideële organisaties brengen via de les het maatschappelijke onderwerp waarop zij zich richten onder de aandacht. De Nieuwsbegrip Extra-lessen worden mogelijk gemaakt door financiering van de externe opdrachtgever. De inhoud van de lessen wordt echter ontwikkeld door en valt volledig onder verantwoording van de Nieuwsbegripredactie.

Handleiding Nieuwsbegrip over veteranen, niveau A**Vooraf**

In opdracht van het Nederlands Veteraneninstituut ontwikkelde Nieuwsbegrip weer een Extra les rond veteranen, want op zaterdag 29 juni is het Veteranendag. Deze Extra les staat helemaal in het teken van deze dag. Hoe is Nederlandse Veteranendag ontstaan en waarom en wat is er die dag allemaal te doen? Met deze video uit 2022 kun je de leerlingen een indruk geven van hoe zo'n dag er ongeveer uitziet: www.youtube.com/watch?v=i9DWIsKSJkc (02:59).

Wil je een veteraan in de klas uitnodigen om aanvullend op de les te vertellen over thema's als vrede, vrijheid en oorlog? Dat kan. Meer daarover kun je lezen op de website:

www.nlveteraneninstituut.nl/educatie/

Lesoverzicht

Onderwerp	Nederlandse Veteranendag 2024
Lesdoel	De leerlingen kunnen de tekst actief lezen aan de hand van sleutelvragen. Na het lezen van de tekst kunnen zij een zintuigenschema invullen en een kaart schrijven, om een veteraan veel plezier te wensen tijdens de Veteranendag. Tot slot kunnen de leerlingen een spandoek maken.
Leesdoel	Na het lezen van de tekst weten de leerlingen wat de Nederlandse Veteranendag precies is, hoe deze dag ontstaan is en waarom deze dag in het leven is geroepen. Ook weten zij wat er tijdens deze dag te zien en te doen is.
Opdracht 1	Actief lezen en sleutelvragen beantwoorden
Opdracht 2	Sleutelschema: een zintuigenschema invullen
Opdracht 3	Schrijfopdracht: een kaartje schrijven
Opdracht 4	Een spandoek maken (extra opdracht)
Referentieniveau	De tekst is geschreven op Nieuwsbegripniveau A en sluit aan bij referentieniveau <1F.

Materiaal

Voor elke leerling:

- de tekst *Feest en herdenken op Nederlandse Veteranendag* (niveau A);
- bijbehorende opdrachten voor niveau A;
- eventueel de woordenlijst (verderop in deze handleiding);
- losse grote vellen papier voor het ontwerpen van het spandoek voor opdracht 4, en verdere benodigdheden (kleurpotloden/stiften, scharen, plakstiften etc.).

Toelichting**Actief lezen en sleutelvragen**

In de basislessen van Nieuwsbegrip ligt de nadruk op het onderdeel Actief lezen. Onder actief lezen verstaan we het lezen van de tekst in drietallen, waarbij leerlingen in interactie met elkaar bespreken waar de tekst over gaat. Hierbij zijn ze gericht op de inhoud. Bij het actief lezen is het de bedoeling dat de leerlingen voorspellen, onduidelijkheden ophelderen, verbanden leggen en inferenties maken en zelf vragen stellen. Hiervan maken ze notities op het werkblad Actief lezen. De sleutelvragen stimuleren leerlingen om verbanden te doorzien, inferenties te maken en de tekst samen te vatten. Deze activiteiten zijn erop gericht de leerlingen te ondersteunen in het vormen van een mentaal plaatje van de tekst.

Werkwijze

- Introduceer het onderwerp klassikaal. Kennen de leerlingen Veteranendag? Hebben ze deze dag al eens bezocht? Bekijk ook de foto's bij de tekst. Wat zien ze daar?
- Laat de leerlingen een leesdoel formuleren of vertel ze het gegeven leesdoel. Leg eventueel kort uit wat actief lezen precies inhoudt (zie toelichting hierboven).
- Begeleid zelf eventueel een instructiegroepje. Maak daarbij gebruik van de modeltekst, de sleutelvragen en de hulpvragen. Laat de leerlingen na verlengde instructie zelf werken aan opdracht 1 en 2. Opdracht 3 wordt individueel gedaan. Opdracht 4 is een extra opdracht. Maak eventueel een keuze uit de opdrachten.
- Leerlingen die dat aankunnen gaan zelfstandig aan de slag. Ze aan de slag met de tekst en het werkblad Actief lezen en ze beantwoorden de sleutelvragen die bij de tekst staan. Bij opdracht 2 vullen de leerlingen een zintuigenschema in.
- Opdracht 3 is een schrijfoopdracht. De leerlingen schrijven een kaartje naar een veteraan.
- Opdracht 4 is een extra opdracht. De leerlingen maken een spandoek voor de Veteranendag op 29 juni 2024.
- Nabespreking: check of leesdoel en leesdoel bereikt zijn. Laat de leerlingen eventueel zelf hun antwoorden controleren en bespreek waar ze moeite mee hadden.
- Neem de werkbladen Actief lezen in om inzicht te krijgen in het werk van de verschillende groepjes.

OPDRACHT 1 Actief lezen

1. Werk klassikaal of in groepjes bij het lezen van de tekst. Maak gebruik van de modeltekst op de volgende bladzijde, de sleutelvragen en de hulpvragen. De leerlingen kunnen daarnaast de woordhulp gebruiken.
2. De leerlingen gaan daarna zelfstandig aan de slag. Bespreek klassikaal de antwoorden op de sleutelvragen.

Modeltekst

Modelen van de inleiding m.b.t. actief lezen en vragen stellen:

Zeg bijvoorbeeld het volgende: *De titel van de tekst is: **Feest en herdenken op Nederlandse Veteranendag**. Nederlandse Veteranendag, wat is dat precies? Op de eerste foto bij de tekst zie ik een hele groep soldaten in een uniform lopen. In het onderschrift lees ik dat 'Een groep soldaten langs koning Willem-Alexander marcheert'. Wat is 'marcheren' eigenlijk? Ik zie het hier in de woordenlijst onder de tekst: 'lopen met anderen en dezelfde stappen nemen'. Een soort optocht dus. Als ik naar de foto kijk, ziet het er allemaal wel officieel uit. Ik ben benieuwd wat zo'n Veteranendag precies inhoudt. Ik lees eerst maar eens de inleiding van de tekst.*

Elk jaar in juni is er in Den Haag de Nederlandse Veteranendag. *Elk jaar? Dat wist ik niet. Wat is een Veteranendag precies? Wat is er te doen? En waarom is deze dag er? Daar ben ik wel benieuwd naar. **Dit jaar is dat op 29 juni. De Nederlandse veteranen worden dan in het zonnetje gezet.** 'In het zonnetje' zetten, ik zie in de woordenlijst dat dat 'iemand op een leuke manier aandacht geven' betekent. O ja, ik heb dat weleens eerder gehoord. Laatst ging een juf van school met pensioen en die werd toen ook 'in het zonnetje' gezet. Ze mocht op een speciale stoel zitten, kreeg een mooie button op en iedereen ging voor haar zingen. Ze straalde die dag inderdaad, ze was heel vrolijk! Zouden die veteranen tijdens Veteranendag ook zo blij zijn? Ik lees weer even verder. **Een veteraan is een Nederlandse soldaat die in het buitenland is ingezet.** Oké, dus deze soldaten hebben blijkbaar in een ander land gewerkt. Misschien in een land waar het wel oorlog is, want in Nederland is het gelukkig vrede. **Je kunt zelf ook naar de Nederlandse Veteranendag gaan. En het evenement komt ook op televisie.** Dat wist ik niet! Je kunt er dus naartoe en het komt op televisie. Ik ben benieuwd wat er dan allemaal te doen is? Hopelijk lees ik dat straks in de tekst.*

Wat hebben jullie mij horen doen? Ik dacht hardop na over de tekst. Ik stelde ook vragen aan mezelf. Dat hoort bij actief lezen. Als je actief leest, sta je ook stil bij onbekende woorden.

Laat een van de leerlingen hardop denkend het volgende stukje lezen. Leg uit: *als je in je groepje actief aan het lezen bent, bespreek je waar elk stukje over gaat. Je stelt vragen en je probeert achter de betekenis van onbekende woorden te komen. Ook bespreek je wat het belangrijkste is van het stukje tekst. Bij elk stukje horen ook sleutelvragen. Die beantwoord je tijdens het lezen van de tekst.*

Let op: De hulpvragen bij de sleutelvragen hieronder zijn bedoeld als extra aanwijzingen bij de sleutelvragen. Gebruik de hulpvragen alleen als deze relevant zijn voor de leerlingen. Als de leerlingen de sleutelvraag direct kunnen beantwoorden is een hulpvraag waarschijnlijk niet nodig.

Sleutelvragen en hulpvragen**Inleiding****Sleutelvraag 1: Wat weet je na het lezen van dit stukje over Nederlandse Veteranendag?**

Hulpvraag 1a: Welke datum vind je in dit stukje?

Hulpvraag 1b: Kijk in de woordenlijst om te zien wat **in het zonnetje zetten** (regel 2) betekent.

Hulpvraag 1c: Wat lees je in regel 3 en 4?

Let op! De eerste hulpvraag bij een stukje is altijd: *Wat heb je in het stukje gelezen?*

Veteranendag in Nederland

Sleutelvraag 2: Waarom wordt de Nederlandse Veteranendag elk jaar op de laatste zaterdag van juni gevierd?

Hulpvraag 2a: Waarom werd er gekozen voor 29 juni?

Hulpvraag 2b: Wie was prins Bernhard?

Hulpvraag 2c: Wat lees je in regel 9-11?

Veel feestelijkheden

Sleutelvraag 3: Wat is er tijdens Nederlandse Veteranendag in Den Haag allemaal te zien en te doen?

Hulpvraag 3a: Kijk naar de opsommingspuntjes in regel 15-23.

Hulpvraag 3b: Welke vijf dingen lees je hier?

Sleutelvraag 4: Hoe kun je ook buiten Den Haag zien dat het Nederlandse Veteranendag is?

Hulpvraag 4a: Wat lees je in regel 24-25?

Hulpvraag 4b: Denk eens aan Koningsdag. Hoe zien de straten er dan uit?

Vriendschap

Sleutelvraag 5: Wat wil de organisatie van de Nederlandse Veteranendag ook met de Veteranendag bereiken?

Hulpvraag 5: Lees regel 28-30 nog een keer. Waarnaar verwijst het verwijswoord **dat** in regel 30?

Na het lezen

Sleutelvraag 6: Ga jij de Nederlandse Veteranendag op zaterdag 29 juni bezoeken? Leg uit waarom (niet).

OPDRACHT 2 Sleutelschema: een zintuigenschema invullen

De leerlingen verplaatsen zich in het perspectief van een veteraan die deelneemt aan de Veteranendag en vullen vanuit dat perspectief het schema in. Laat de leerlingen hun schema uitwisselen met elkaar en bespreken wat ze zien. Welke overeenkomsten en verschillen zijn er?

OPDRACHT 3 Schrijfopdracht: een kaart schrijven

De leerlingen schrijven een kaart aan een veteraan, om hem of haar veel plezier te wensen tijdens de Nederlandse Veteranendag.

OPDRACHT 4 Een spandoek maken (extra opdracht)

1. Verzamel eventueel (online) van tevoren enkele voorbeelden (foto's) van spandoeken, die als voorbeeld kunnen dienen. Bijvoorbeeld spandoeken tijdens sportwedstrijden.
2. Beslis of de leerlingen deze opdracht individueel doen, of in een groepje. Geef dan elke leerling of elk groepje een groot vel papier en de benodigdheden om een spandoek te maken.
3. Hang alle spandoeken op in de klas. De leerlingen stemmen welk spandoek zij het mooist/best vinden. Bespreek ook de argumenten voor hun keuze!

Woordenlijst

in het zonnetje zetten = iemand op een leuke manier aandacht geven
het evenement = een belangrijke gebeurtenis waar veel mensen bij zijn
de ceremonie = een officiële bijeenkomst vanwege een bijzondere gebeurtenis
de missie = speciale opdracht van het leger
marcheren = lopen met anderen en dezelfde stappen nemen

Woordenlijst

in het zonnetje zetten = iemand op een leuke manier aandacht geven
het evenement = een belangrijke gebeurtenis waar veel mensen bij zijn
de ceremonie = een officiële bijeenkomst vanwege een bijzondere gebeurtenis
de missie = speciale opdracht van het leger
marcheren = lopen met anderen en dezelfde stappen nemen

Woordenlijst

in het zonnetje zetten = iemand op een leuke manier aandacht geven
het evenement = een belangrijke gebeurtenis waar veel mensen bij zijn
de ceremonie = een officiële bijeenkomst vanwege een bijzondere gebeurtenis
de missie = speciale opdracht van het leger
marcheren = lopen met anderen en dezelfde stappen nemen

Woordenlijst

in het zonnetje zetten = iemand op een leuke manier aandacht geven
het evenement = een belangrijke gebeurtenis waar veel mensen bij zijn
de ceremonie = een officiële bijeenkomst vanwege een bijzondere gebeurtenis
de missie = speciale opdracht van het leger
marcheren = lopen met anderen en dezelfde stappen nemen

Werkblad Actief Lezen

Groepje van: _____

Leesdoel: Na het lezen van de tekst weet ik _____

Aantekeningen bij de stukjes

Noteer hieronder belangrijke informatie, onbekende woorden en eigen vragen. Schrijf ook de antwoorden van de sleutelvragen op.

Inleiding

Antwoord op sleutelvraag 1:

Veteranendag in Nederland

Antwoord op sleutelvraag 2:

Veel feestelijkheden

Antwoord op sleutelvraag 3:

Antwoord op sleutelvraag 4:

Vriendschap

Antwoord op sleutelvraag 5:

Na het lezen

Antwoord op sleutelvraag 6:

Antwoorden

OPDRACHT 1 Sleutelvragen

Tijdens het lezen	
Inleiding	<p>1. Wat weet je na het lezen van dit stukje over Nederlandse Veteranendag?</p> <p><i>De Nederlandse Veteranendag is dit jaar op 29 juni in Den Haag. Tijdens deze dag worden Nederlandse veteranen in het zonnetje gezet. Je kunt de dag zelf bezoeken, maar het evenement komt ook op televisie.</i></p>
Veteranendag in Nederland	<p>2. Waarom wordt de Nederlandse Veteranendag elk jaar op de laatste zaterdag van juni gevierd?</p> <p><i>De dag werd eerst gevierd op 29 juni, de geboortedag van prins Bernhard. Hij was zelf ook een veteraan. Maar het was handiger om het steeds op een zaterdag te vieren. Daarom is nu gekozen voor de laatste zaterdag in juni.</i></p>
Veel feestelijkheden	<p>3. Wat is er tijdens Nederlandse Veteranendag in Den Haag allemaal te zien en te doen?</p> <ul style="list-style-type: none"> • een ceremonie in de Koninklijke Schouwburg; • soldaten die net terug zijn van een missie krijgen een medaille; • militaire vliegtuigen vliegen over aan het begin van de optocht; • een optocht van veteranen en soldaten door de binnenstad van Den Haag. De koning is daar ook bij; • een bijeenkomst op het Malieveld. <p>4. Hoe kun je ook buiten Den Haag zien dat het Nederlandse Veteranendag is?</p> <p><i>Bij gemeenten en provincies hangt die dag de vlag uit. Ook burgers en bedrijven mogen dat doen.</i></p>
Vriendschap	<p>5. Wat wil de organisatie van de Nederlandse Veteranendag ook met de Veteranendag bereiken?</p> <p><i>De organisatie wil bereiken dat veteranen hun oud-collega's kunnen ontmoeten. Dat zijn een soort vrienden.</i></p>
Na het lezen	
<p>6. Ga jij de Nederlandse Veteranendag op zaterdag 29 juni bezoeken? Leg uit waarom (niet).</p> <p><i>Eigen antwoord.</i></p>	